

කළණ මිත්‍ර දම යහපත් දිවි මඟ වේය සුවපත්

රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ ප්‍රධානී
සුජ්‍ය ආචාර්ය විලේගොඩ අරියදේව හිමි

කලාණ මිත්‍ර ඇසුර හෙවත් සත්පුරුෂ ආශ්‍රය කෙනකුගේ ජීවිතයේ අභිවෘද්ධියේ අඩක්ම තීරණය කරන බව තමන්ට හැඟෙන බව ආනන්ද හිමියන් බුදුරදන්ට පැවැසූ අවස්ථාවේදී, ආනන්ද විහෙම කියන්න විපාභ අඩක් පමණක් නොවෙයි කෙනකුගේ ජීවිතයේ අභිවෘද්ධිය සම්පූර්ණයෙන්ම තීරණය වන්නේ කලාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය නිසා බව බුදුන් වහන්සේ පැවැසූහ. පාප මිත්‍ර ආශ්‍රයෙහි ආදීනව දන්නා ඔබට කලාණ මිත්‍ර ආශ්‍රයෙහි ඇති වටිනාකම මැන ගැනීමට මෙම බුදු වදන ප්‍රයෝජනවත් වේවි.

සිගලෝවාද සූත්‍රයෙහි විබදු යහපත් මිත්‍රයන් සතර දෙනකු පිළිබඳව සඳහන් වනවා. ඒ උපකාරක මිත්‍රයා, සමාන සුබ දුක්ඛ මිත්‍රයා, අත්ථක්ඛායි මිත්‍රයා සහ අනුකම්පක මිත්‍රයා යනුවෙනුයි.

පළමුවෙන්ම සඳහන් උපකාරක මිත්‍රයා ඔබට ඇතිවන කරදරයකදී ඔබව රැකබලා ගන්නවා. ඔබට අසනීපයක් හෝ වෙනයම් අකරතැබීමකට පත්වූ විට ඔහු මැදිහත්වී ඔබගේ බිරිඳට හා දරුවන්ට රැකවරණය සලසනවා. පොලිසියෙන් හෝ උසාවියෙන් ඔබට මුහුණපෑමට වන කරදරයකදී දෙමවුපියන් මෙන් ඔහු ඔබ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් වෙනවා. ඔබගේ විපතේදීත්, සැපතේදීත් මුලින්ම ඔහු ඔබට උදව් උපකාර කරනවා. මෙබඳු උපකාරක කලාණ මිත්‍රයකු ඇති ඔබ වාසනාවන්තයකු වනවා.

සමාන සුබ-දුක්ඛ කලාණ මිත්‍රයා යනු ඔබගේ විශ්වාසවන්තම මිතුරායි. ඔහු ඔබගේ රහස් රකිනවා. ඔහුගේ රහස් ඔබට කියනවා. ඒ වගේම ආපදාවක් වූ අවස්ථාවකදී පිටුනොපා සහාය වනවා. අවංක වූ මේ මිතුරා ඔබ වෙනුවෙන් මුළු ජීවිතයම වූවත් කැප කිරීමට සූදානම්.

අත්ථක්ඛායි මිත්‍රයා ඔබගේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුව සඳහා ක්‍රියා කරනවා. ඔබව පාපයෙන් ගලවා, කුසලයට යොමු කරන මිත්‍රයකු වශයෙන් මේ මිත්‍රයා හඳුන්වන්න පුළුවන්. ඔහු නිරන්තරයෙන්ම කතා කරන්නේ දැහැමි දේ පිළිබඳවයි. ඔබගේ දුර්වලකම් දුරු කරමින් ඔබව සුගතිය සඳහා යොමු කරවන්නේ මෙම මිත්‍රයායි.

අනුකම්පක මිත්‍රයා ඔබට අලාභයක්, පාඩුවක්, විපතක් සිදුවූ විට එම කණගාටුව, දුක බෙදාගන්නා ඔහු ඔබ වෙනුවෙන් දුක් වෙනවා. ඔබට දියුණුවක් හෝ ලාභයක්, සතුටක් අත්වූ අවස්ථාවකදී ඔහු ඔබ සමඟ සතුටු වනවා. ඒ වගේම යම්කිසි පුද්ගලයකු ඔබගේ අගුණයක් කීවොත්, ඔහු එය නිවැරදි කරනවා. ඒ වගේම කෙනෙක් ඔබගේ ගුණයක් ඔබ නැති තැන ප්‍රකාශ කළ විට ඔහු ඒ ගුණය වඩාත් ඉස්මතු කර වර්ණනා කරනවා.

මෙම ලකෂණ ඇති කලාණ මිත්‍රයකු ආශ්‍රය කරනවා නම් මෙලොවදීත්, පරලොවදීත් පිරිහීමට පත්වන්නේ නැහැ.

ඔබ කලාණ මිත්‍රයන් පිළිබඳවත්, පාප මිත්‍රයන් පිළිබඳවත් ඉගෙනගත යුත්තේ ඔබ ඇසුරු කළ යුත්තේ කවුද, නොකළ යුත්තේ කවුද යන්න පිළිබඳව දැන ගැනීම සඳහා පමණක් නොවෙයි. ඔබ එම අවබෝධය තුළින් කලාණ මිත්‍රයකු බවටත් පත්විය යුතුයි.

පළමුවෙන්ම ඔබ තුළ පාප මිත්‍ර ගති ලකෂණ තිබේ නම්, ඔබ ඒවා ක්‍රමයෙන් ඉවත් කළ යුතුයි. එසේ ඔබ තුළ පාප මිත්‍ර ගති ලකෂණ තිබේනම්, එම ගති ලකෂණ ඉවත් කිරීමෙන් ඔබ කලාණ මිත්‍රයකු බවට පත්වනවා. ඒ සමගම එම කලාණ මිත්‍ර ගති ලකෂණයන් වර්ධනය කරගැනීමටත් ඔබ ක්‍රියා කළ යුතුයි. එසේ නොමැතිව අනුන්ගෙන් පමණක් කලාණ මිත්‍ර සම්පත්තිය බලාපොරොත්තු නොවිය යුතුයි. පළමුව තමා කලාණ මිත්‍රයකු වී දෙවනුව කලාණ මිත්‍ර

සම්පත්තිය අපේකෂා කළ යුතුයි.

ආශ්‍රයට හිසි කළණ මිතුරකු සොයා ගැනීමට නොහැකි නම් තමා හා සමාන වූ මිත්‍රයකු ඇසුරු කරන ලෙසත්, එබඳු මිත්‍රයකු හෝ ඇසුරු කිරීමට සොයා ගැනීමට අපහසු නම් හුදකලාව ජීවත්වීම සඳහා සිත දැඩි කරගත යුතු බවත්, එයින් ඔබගේ පරිහානිය වැළකෙන බවත් මුදුන් වහන්සේ උපදෙස් දී තිබෙනවා.

වරං වෙ නාධිගවෙය්‍ය
සෙය්‍යං සදියමත්තනො
චක වරියං දුල්භං කයිරා
නත්ති බාලෙ සභායතා

"තමාට වඩා පහත් කෙනකුගේ ඇසුරෙන් ශීලයෙන්ද, සමාධියෙන්ම, ප්‍රඥාවෙන්ද පිරිහෙන්නේය. මෙලොවදීත්, පරලොවදීත් ඔහු පිරිහීමට පත්වන්නේය. එබැවින් හිතයන් ඇසුරු නොකොට හුදකලාව විසීම සැපයකි."

එදිනෙදා ජීවිතයේදී සමාජ සම්බන්ධතාවන් පවත්වාගෙන යෑමට අපට මිත්‍ර සම්බන්ධතාවක් අවශ්‍ය වනවා. ඉහතින් කලාණ මිත්‍රයන් පිළිබඳව දැක්වූ කරුණු මනාව අවබෝධ කරගනිමින් ඇසුරු නොකළ යුත්තන් මඟහරිමින් ආශ්‍රයට සුදුසු අය සමග මිත්‍ර සම්බන්ධතාවන් ගොඩනඟා ගැනීම මගින් මෙලොවදීත් පරලොවදීත් යහපතක්ම සැලසෙන බව අප තේරුම්ගත යුතුයි. පාප මිත්‍රයකු ඇසුරු කිරීම මගින් ලබන තාවකාලික ලාභයට වඩා ඔහු ඇසුරු නොකිරීමෙන් ලබන යහපත විශාල බව මංගල සූත්‍රයේ ප්‍රථම මංගල කරුණ වශයෙන් "අසෙවනාව බාලානං" යන මංගල කරුණ සඳහන් කිරීමෙන්ම පැහැදිලි වනවා.

කලාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය ලෙහකික දියුණුවට මෙන්ම පුද්ගලයාගේ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනයටත් හේතු වනවා.

එබඳු සැබෑ ආධ්‍යාත්මික කලාණ මිතුරා ශුද්ධා, ශීල, චාග, ප්‍රඥා යන ගුණයන්ගෙන් ද යුක්ත වේ. ඔහු මුදුදහමින් උගන්වන පරමාදර්ශි මිත්‍රයායි. එබඳු කලාණ මිත්‍රයකු ඔබව යොමුකරන්නේ නිර්වාණ මාර්ගයටයි.